

เฉลยใบงานที่ 2.2 เรื่อง ปัจจัยเสริมสร้างความเจริญมั่นคงของอาณาจักรไทย

- คำชี้แจง**
1. ผู้เรียนจับกลุ่มๆ ละ 4-5 คน แล้วศึกษาบัตรความรู้ที่ 2 เรื่อง ปัจจัยเสริมสร้างความเจริญมั่นคงของอาณาจักรไทย และวิเคราะห์พร้อมตอบคำถามให้สมบูรณ์ที่สุด
 2. รายชื่อสมาชิกกลุ่มให้ผู้เรียนเขียนชื่อเรียงตามเลขที่หลังใบงานที่ 2.2

คำถาม ให้ผู้เรียนสมาชิกในกลุ่มจับฉลากเลือกหัวข้อต่อไปนี้ แล้วระดมความคิดเห็นหัวข้อที่ได้รับเป็นปัจจัยเสริมสร้างความเจริญมั่นคงของอาณาจักรไทยอย่างไร

1. พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อราษฎรและประเทศชาติ (ยกตัวอย่างพระมหากษัตริย์ 1 พระองค์)
2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (ยกตัวอย่างพระมหากษัตริย์ 1 พระองค์)
3. การมีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล
4. มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านออกสู่ทะเลบริเวณอ่าวไทย
5. เป็นศูนย์รวมของการขยายตัวทางด้านวัฒนธรรม
6. พิษเศรษฐกิจจังหวัดเพชรบูรณ์ “ใบยาสูบ”

แนวคำตอบ

1. พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อราษฎรและประเทศชาติ

ในด้านสุขภาพอนามัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงถือว่าปัญหาในด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนนั้น เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข ดังพระราชดำรัสที่ว่า ถ้าคนเรามีสุขภาพเสื่อมโทรม ก็ไม่สามารถพัฒนาชาติได้ เพราะทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ก็คือพลเมืองนั่นเอง ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรตามท้องที่ต่าง ๆ ทุกครั้ง พระองค์จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีคณะแพทย์ ทั้งแพทย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาจากโรงพยาบาลต่าง ๆ และแพทย์อาสาสมัคร โดยเสด็จพระราชดำเนินไปในขบวนอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะได้รักษาผู้ป่วยไข้ได้ทันที นอกเหนือจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ยังได้ริเริ่มหลายโครงการด้านการแพทย์และสาธารณสุข

2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้สร้างความสัมพันธ์กับนานาประเทศด้วยดีเสมอมา ตลอดระยะเวลาของการขึ้นครองราชย์ โดยในระหว่างปี พ.ศ. 2502 ถึง พ.ศ. 2510 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศต่าง ๆ ทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรปและอเมริกา รวม 27 ประเทศ เพื่อเป็นการเจริญพระราชไมตรีกับบรรดามิตรประเทศเหล่านั้น ให้มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และเพื่อนำความปรารถนาดีของประชาชนชาวไทย ไปมอบให้กับประชาชนในประเทศต่าง ๆ

3. การมีทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล

ผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยหรือผลประโยชน์ของชาติทางทะเล หมายถึง "ผลประโยชน์ที่ประเทศไทย (คนไทยทุกคน) พึ่งได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวเนื่องกับทะเลทั้งภายใน น่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นๆ รวมถึง ชายฝั่งทะเล เกาะ พื้นดินท้องทะเลหรือใต้พื้นดินท้องทะเล หรืออากาศเหนือท้องทะเลด้วย ทั้งนี้ไม่ว่ากิจกรรมใดในทุกๆ ด้าน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทะเล การขนส่งและพาณิชย์นาวี การท่องเที่ยว การแสวงหาพลังงาน ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย การสำรวจวิจัยทางวิทยาศาสตร์ทางทะเลหรืออื่น ๆ ประเทศไทยเป็นประเทศ ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนวิถีชีวิตของท้องถิ่นและ ขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ป่าไม้ แหล่งต้นน้ำ สภาพแวดล้อมทางทะเล และทรัพยากร ธรณี เป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิต การส่งออกและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทย

4. มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านออกสู่ทะเลบริเวณอ่าวไทย

ลักษณะสำคัญของ “สังคมลุ่มแม่น้ำ” คือ การเป็นทั้งสังคมเกษตรกรรม ทำสวน ทำนาและทำการค้าขายกับภายนอกทางทะเล โดยมีแม่น้ำลำคลองเป็นเส้นชีวิต คือเป็นทั้งเส้นทางคมนาคมทั้งกับภายนอกและภายใน ซึ่งแหล่งน้ำเพื่อการกินอยู่และการเกษตรกับการเป็นแหล่งของการตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเป็นเมืองและเป็นรัฐ “ดินดอนสามเหลี่ยมเจ้าพระยา” Chao Phraya Delta ที่รู้จักกันทั่วไปว่าลุ่มน้ำเจ้าพระยานั้น คงเหมือนกับพื้นที่ลุ่มแม่น้ำในที่อื่น ๆ ของโลกที่เป็นแหล่งเกิดของบ้านเมืองและรัฐที่ใหญ่โตในสมัยโบราณ ไม่ว่าจะเป็นลุ่มแม่น้ำไนล์ของ อียิปต์ ลุ่มแม่น้ำสินธุของอินเดีย ลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศเวียดนามและกัมพูชา และลุ่มแม่น้ำอริวัตตีของพม่าต่างมีพัฒนาการของบ้านเมืองที่คล้ายคลึงกัน นั่นคือ เมืองใหญ่เมืองสำคัญทางการเมือง และเศรษฐกิจ มักตั้งอยู่บนฝั่งของแม่น้ำที่ติดต่อกับภายนอกทางทะเลและภายใน ทั้งทางน้ำและ ทางบกและการมีลำน้ำและแม่น้ำที่ไหลลงสู่ทะเลได้ ทำให้มีการเคลื่อนไหวของผู้คนทั้งจากภายนอก และภายในเข้ามาตั้งหลักแหล่งที่อยู่อาศัยอย่างถาวร Sedentary settlements และพัฒนาขึ้นเป็น บ้านเมืองทางเกษตรกรรมและการค้าขาย Port polity เกิดขึ้น

5. เป็นศูนย์รวมของการขยายตัวทางด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรม โดยทั่วไปหมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คน ได้ผลิตหรือสร้างขึ้น ด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตน ซึ่งสามารถ เปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย และความเหมาะสม แต่ถ้าเป็นในวิชาหน้าที่พลเมืองจะแปลว่าสิ่งที่ มนุษย์ เปลี่ยนแปลงเพื่อความเจริญของงามและสืบต่อกันมา

การเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรม เนื่องจากอยู่ในเส้นการค้าระหว่างโลกตะวันตกและตะวันออก วัฒนธรรมส่วนหนึ่งสามารถแสดงออกผ่าน ดนตรี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การละครและภาพยนตร์ แม้บางครั้งอาจมีผู้กล่าวว่าวัฒนธรรม คือ เรื่องที่วาดด้วยการบริโภคและสินค้าบริโภค เช่น วัฒนธรรมระดับสูง วัฒนธรรมระดับต่ำ วัฒนธรรมพื้นบ้านหรือวัฒนธรรมนิยม แต่นักมานุษยวิทยาโดยทั่วไปมักกล่าวถึงวัฒนธรรมว่า มิได้เป็นเพียงสินค้าบริโภค แต่หมายรวมถึงกระบวนการในการผลิตสินค้าและการให้ความหมายแก่สินค้านั้นๆ ด้วยทั้งยังรวมไปถึงความสัมพันธ์ทางสังคมและแนวการปฏิบัติ ที่ทำให้วัตถุและกระบวนการผลิตหลอมรวมอยู่ด้วยกัน ในสายตาของนักมานุษยวิทยา จึงรวมไปถึงเทคโนโลยี ศิลปะ วิทยาศาสตร์ รวมทั้งระบบศีลธรรม

วัฒนธรรมในภูมิภาคต่าง ๆ อาจได้รับอิทธิพลจากการติดต่อกับภูมิภาคอื่น เช่น การเป็นอาณานิคม การค้าขาย การย้ายถิ่นฐาน การสื่อสารมวลชน และศาสนา อีกทั้งระบบความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องศาสนา มีบทบาทในวัฒนธรรมในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติมาโดยตลอด

6. พืชเศรษฐกิจจังหวัดเพชรบูรณ์ “ไผ่ยาสูบ”

ประเทศไทยนั้น ถือเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยดินและน้ำอย่างสมบูรณ์ และพร้อมสรรพ มีทั้งภูมิประเทศที่สวยงามหลายแห่ง รวมถึงพลัทธิธรรมชาติที่คอยหล่อเลี้ยงผืนแผ่นดินให้เจริญเติบโตงดงาม การปลูกพืชเศรษฐกิจในหลาย ๆ พื้นที่จึงสามารถทำได้เกือบทุกประเภท การปลูกยาสูบทั้งในจังหวัดเพชรบูรณ์ ทำให้ทราบได้ว่าไผ่ยาสูบแต่ละประเภทนั้นเหมาะสมกับภูมิอากาศแบบใดบ้าง จึงจะสามารถส่งเสริมให้ไผ่ยาสูบเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดี

ทุกวันนี้ยาสูบพันธุ์เบอร์รี่ มีแหล่งปลูกสำคัญอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ สร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 13,000 ครอบครัว และมีผลผลิตปีละ 19,900 ตัน กล่าวได้ว่า “เบอร์รี่” นับเป็นสายพันธุ์ยาสูบที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด มีผลผลิตมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่การปลูกยาสูบทั้งประเทศ ยาสูบ คือ พืชเศรษฐกิจที่เป็นผลผลิตทางด้านการความมั่นคงของประเทศ เป็นพืชควบคุมที่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ.ยาสูบ ปัจจุบันถือว่าไผ่ยาสูบ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และสามารถนำรายได้จากการทำไร่ยาสูบมาพัฒนาประเทศได้อีกทาง ซึ่งไผ่ยาสูบจังหวัดเพชรบูรณ์มีการปลูกกันมาเป็น 100 ปีแล้ว

ความสำคัญของต้นยาสูบ ที่ปรากฏในตราประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

การเดินทางไปยังมณฑลเพชรบูรณ์ใน พ.ศ. 2447 ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลกพรรณราช ได้ทรงบันทึกเกี่ยวกับพืชเศรษฐกิจ ผลิตผลทางการเกษตร โดยเฉพาะ ไผ่ยาสูบของชาวเมืองเพชรบูรณ์ ความตอนหนึ่งพระองค์กล่าวไว้ว่า

“ชาวเมืองเพชรบูรณ์ ทำนาปีหนึ่งวันปีหนึ่งก็ได้ข้าวพอกินกิน ราคาข้าวเปลือกซื้อขายกันเพียงเกวียนละ 16 บาทเท่านั้น แต่จะส่งข้าวเป็นสินค้าไปขายเมืองอื่นไม่ได้ด้วยทางกันดาร เมื่อข้าวไปถึงเมืองอื่น คิดค่าขนข้าวด้วยราคาแพงกว่าข้าวที่ขายกันในเมืองนั้น ๆ ชาวเพชรบูรณ์จึงทำนาแต่พอกินในพื้นที่เมือง สิ่งซึ่งเป็นสินค้าสำคัญของเมืองเพชรบูรณ์ก็คือ ยาสูบ เพราะรสชาติกว่ายาสูบที่อื่นหมดทั้งเมืองไทย ชาวเมืองเพชรบูรณ์จึงได้ประโยชน์ด้วยปลูกยาสูบขาย ลักษณะปลูกยาสูบที่เมืองเพชรบูรณ์นั้น ปลูกตามแอ่งที่น้ำขังในฤดูฝน ถึงฤดูแล้งพอน้ำในแอ่งแห้งราษฎรก็ไปพรวนดินปลูกต้นยาสูบ เมื่อต้นยาสูบงอกงามได้ขนาด ก็เก็บใบยามาผึ่งแล้วหั่นเอาเข้าห่อไว้ พวกพ่อค้าไปรับซื้อตามบ้านราษฎรแล้วบรรทุกโคไปขายทางมณฑลนครราชสีมาบ้าง

มณฑลอุดรบ้าง แต่มณฑลพิษณุโลกปลูกยาสูบเหมือนกัน จึงไม่ซื้อยาเมืองเพชรบูรณ์ แต่ตลาดใหญ่ของยาสูบเมืองเพชรบูรณ์นั้นอยู่ในกรุงเทพมหานคร ถึงฤดูน้ำพวกพ่อค้าเอายาสูบบรรทุกเรือลงมาขายมากกว่าแห่งอื่นเสมอทุกปี” ปรากฏอยู่ที่รสาสูบซึ่งเรียกกันว่า “ยาเพชรบูรณ์” นั้นดีเป็นยอดเยี่ยมแต่ที่ปลูก ณ เมืองเพชรบูรณ์ ถ้าปลูกที่เมืองหล่มสักหรือปลูกข้างใต้ห่างเมืองเพชรบูรณ์ลงมา เพียงทางวันเดียวรสยา ก็หายไป เพราะดินสู้ที่เมืองเพชรบูรณ์ไม่ได้ การปลูกยาสูบที่อยู่ที่ได้เพียงราว 6 ปี แล้วต้องย้ายไปปลูกที่อื่น ปล่อยให้ดินพักเสีย 5-6 ปี จึงกลับไปปลูกที่เก่าอีก

แบบประเมินคะแนน

เกณฑ์การประเมิน		สรุปผลการประเมิน	
การคิดวิเคราะห์ 6 คะแนน (.....)	ความคิดสร้างสรรค์ 4 คะแนน (.....)	☐ ระดับดีเยี่ยม 9-10 คะแนน ☐ ระดับดี 7-8 คะแนน ☐ ระดับพอใช้ 5-6 คะแนน ☐ ระดับปรับปรุง 0-4 คะแนน	ลงชื่อผู้ประเมิน (นายมิตรสันต์ ดั่งธรรม)